

Bibliografie

Edice

Překlad je pořízen podle vydání

Orose, Histoire (Contre les paiens), (ed. et trad.) M.-P. ARNAUD-LINDET, sv. 1, Paris 1990, sv. 2–3, Paris 1991

Bylo rovněž přihlédnuto k vydání

PAULI OROSII Presbyteri, *Historiarum adversus paganos libri VII*, (ed.) K. ZANGEMEISTER, Wien 1882; Leipzig 1889; Hildesheim 1967 (rozsáhlejší edice)

Další použitá komentovaná vydání a překlady

Orosio. Le storie contro i pagani, (a cura di) A. LIPPOLD, sv. 1: (trad.)

A. BARTALUCCI, sv. 2: (trad.) G. CHIARINI, Milano 1976

Paulus Orosius, Die Antike Weltsgeschichte in christlicher Sicht, (ed.) A. LIPPOLD, (introd.) C. ANDRESEN, 2 sv. (knihy I–V, V–VII), Zürich – München 1985–1986

Seven Books of History against the Pagans, (transl.) A. T. FEAR, Liverpool 2010

Nejdůležitější monografie

CORSINI, E., *Introduzione alle „Storie“ di Orosio*, Torino 1968

DE MÖRNER, T., *De Orosii vita eiusque Historiarum libris septem adversus paganos*, Berolini 1844

FABBRINI, F., *Paolo Orosio, uno storico*, Roma 1979

FUENTES DE LA ROSA, L., *Orosio y su tiempo*, Madrid 1990

GOETZ, H.-W., *Die Geschichtstheologie des Orosius*, Darmstadt 1980

INGLEBERT, H., *Les Romains chrétiens face à l'histoire de Rome*, Paris 1996

JANVIER, Y., *La géographie d'Orose*, Paris 1982

KOCH-PETERS, D., *Ansichten des Orosius zur Geschichte seiner Zeit*, Frankfurt am Main 1984

LACROIX, B., *Orose et ses idées*, Montréal – Paris 1965

MARTÍNEZ CAVERO, P., *El pensamiento histórico y antropológico de Orosio*, Murcia 2002

POLICHETTI, A., *Le „Historiae“ di Orosio e la tradizione imperiale nella „storiografia ecclesiastica“ occidentale (311–417 d. C.)*, Napoli 1999

TORRES RODRÍGUEZ, C., *Paulo Orosio. Su vida y su obras*, Santiago di Compostela 1985

VAN NUFFELEN, P., *Orosius and the Rhetoric of History*, Oxford 2012

Citovaná literatura

- BEDNAŘÍKOVÁ, J., *Stěhování národů*, Praha 2003
- BENGSTON, H., *Grundriss der römischen Geschichte*, díl I., München 1967
- BURIAN, J., *Konstantin – nepokřtěný křesťan*, Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity, E 33, 1988, s. 64–68
- ČEŠKA, J., *Žánik antického světa*, Praha 2000
- DOLEŽAL, S., *Interakce Gótů a římského imperia ve 3.–5. století n. l.*, Praha 2009
- DOLEŽAL, S., *Rutilius Namatianus, Constantius III. a Stilicho*, *Auriga* 60, 1/2018, s. 50–71
- FREND, W. H. C., *Augustine and Orosius. On the End of the Ancient World*, *Augustinian Studies* 20/1989, s. 1–38
- HOŠEK, R., *Aurelius Augustinus*, Praha 2000
- HUŠEK, V., *Milost stvoření a odpuštění podle Pelagia*, in: *Milost v patristice*, Jihlava 2011, s. 137–174
- CHLUP, R., *Proklos*, Praha 2009
- JIRKAL, E., *L. Caelius Lactantius, O smrti pronásledovatel'ov I*, Nitra 2013
- KARFÍKOVÁ, L., *Milost a vůle podle Augustina*, Praha 2006
- KARRER, S., *Der Gallische Krieg bei Orosius*, Zürich 1969
- KAŠE, V., *Proč „Pomazaný“? Problém s nemesianistickými konotacemi termínu christos v nejstarší křesťanské literatuře*, *Sacra* 7, 1/2009, s. 25–38
- LÖFSTEDT, E., *Syntactica II.*, Lund 1956²
- MEIER, M., heslo „Messenische Kriege“, in: *Der neue Pauly*, 8. sv., sl. 56, Stuttgart – Weimar 2000
- MERRILLS, A. H., *History and Geography in Late Antiquity*, Cambridge 2005
- MOHRMANN, CH., *Études sur le latin des chrétiens III*, Rome 1965
- MOMMSEN, T. E., *Aponius and Orosius on the Significance of the Epiphany*, in: *Late Classical and Medieval Studies in Honor of Albert Mathias Friend, Jr.*, (ed.) K. Weitzmann, Princeton 1955, s. 96–111
- MOMMSEN, T. E., *Orosius and Augustine*, in: *Medieval and Renaissance Studies*, Ithaca (N. Y.) 1959, s. 325–348
- Neznámá Evangelia. Novozákonní apokryfy I.*, uspořádali J. A. DUS – P. POKORNÝ, Praha 2001, 318n.
- O' DONNELL, J., *Paganus: Evolution and Use*, *Classical Folia* 31/1977, s. 163–169
- Příběhy raně křesťanských mučedníků*, uspořádal P. KITZLER, Praha 2009
- SVENNUNG, J., *Orosiana*, Uppsala 1922
- WOTKE, F., heslo „Orosius“, in: *Paulys Realencyclopädie*, 25. sv., Stuttgart 1939, s. 1185–1195

ZEILLER, J., *L'apparition du mot Romania chez les écrivains latins*, Revue des Études latines 7/1929, s. 194nn.

Odkazy na citované prameny

- AESCHINES, *Orationes*, (ed.) M. R. DILTS, Stuttgart – Leipzig 1997
(Řeč proti Ktésifontovi, přeložil J. Soukup, Pelhřimov 1895–1896)
- AMBROSIUS, *Explanatio psalmorum XII*, (ed.) M. PETSCHENIG, Wien – Leipzig 1919
- AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum gestarum libri qui supersunt I–II*, (ed.) W. SEYFARTH, Leipzig 1978 (česky *Římské dějiny za soumraku antiky*, přeložil J. Češka, Praha 2002)
- APPIANOS, *Historia Romana I*, (edd.) P. VIERECK – A. G. ROOS, Leipzig 1962 (česky *Žrod římského imperia [Římské dějiny I, Kniha hispánská, Válka s Hannibalem, Kniha kartáginská, Válka s Mithridatem]*, přeložili J. Burian B. Mouchová, Praha 1986)
- APPIANOS, *Historia Romana II*, (edd.) L. MENDELSON – P. VIERECK 1905, 1986 (česky *Krise římské republiky [Římské dějiny II, Občanské války I–V]*, přeložili J. Burian – B. Mouchová, Praha 1989)
- APULEIUS, *De deo Socratis*, (ed.) CH. JONES, Cambridge 2017
- ARRIANUS, FLAVIUS, *Anabasis Alexandri*, (edd.) G. WIRTH – A. G. ROOS, München 2002 (česky *Tažení Alexandra Velikého*, přeložil J. Bělský, Praha 1972)
- AUGUSTINUS, AURELIUS, *Confessiones I–III*, (ed.) L. VERHEIJEN, Turnhout 1981 (česky *Vyznání*, přeložil M. Levý, Praha 1926; 1990 upравиili L. Karfíková – V. Ventura)
- AUGUSTINUS, AURELIUS, *De civitate Dei libri XXII*, (edd.) B. DOMBART – A. KALB, Turnhout 1955 (česky *O Boží obci*, překlad J. Nováková, Praha 1950, 2007)
- AUGUSTINUS, AURELIUS, *Epistulae*, (ed.) A. GOLDBACHER, Wien 1904
- AUGUSTINUS, AURELIUS, *Retractationum libri II*, (ed.) A. MUTZENBECHER, Turnhout 1984
- AUGUSTINUS, AURELIUS, *Sermones* 8, in: *Patrologia Latina* 38, (ed.) J.-P. MIGNE, Paris 1805
- AUGUSTUS, *Res gestae divi Augusti*, (ed.) H. VOLKMAN, Berlin 1969
(česky *Činy božského Augusta*, přeložila J. Nováková, in: *Antická próza*, Praha 1973)
- AURELIUS VICTOR, SEXTUS, *Liber de Caesaribus*, (edd.) F. PICHMAYR – R. GRÜNDEL, Leipzig 1961 (česky *Kniha o císařích*, přeložili J. Burian – B. Mouchová, in: *Héródiános, Řím po Marku Aureliovi*, Praha 1975)

- Bible, Písmo svaté Starého a Nového zákona*, ekumenický překlad, Praha 1985
- CAESAR, C. IULIUS, *Bellum Gallicum*, (ed.) O. SEEL, Leipzig 1968 (česky *Zápisky o válce galské*, přeložil J. Kalivoda, Praha 2009)
- CAESAR, C. IULIUS, *Bellum civile*, (ed.) A. KLOTZ, Leipzig 1957 (česky *O válce občanské*, přeložila M. Husová, in: *Zápisky o válce občanské, alexandrijské, africké a hispánské*, Praha 2010)
- CASSIUS DIO COCCEIANUS, *Historia Romana*, (ed.) U. P. BOISSE-VAIN, Berlin 1896–1901
- CEDRENUS (KEDRÉNOS), GEORGIUS, I. SCYLITZAE *ope ab I. BEKKERO suppletus et emendatus*, Bonn 1838
- CICERO, M. TULLIUS, *De divinatione*, (ed.) J. KANY-TURPIN, Paris 2004 (česky *Předtuchy a výstrahy*, přeložil J. Hruša, Olomouc 1996²)
- CICERO, M. TULLIUS, *De imperio Cn. Pompei ad Quirites oratio: pro lege Manilia*, (ed.) C. MACDONALD, Bristol 1966 (česky *Řeč za vrchní velitelství Cn. Pompeja*, přeložil J. Kladenský, Praha 1940²)
- CICERO, M. TULLIUS, *De legibus*, (ed.) G. DE PLINVAL, Paris 1959 (česky *O zákonech*, přeložili J. Janoušek – M. Novotný, Praha 2017)
- CICERO, M. TULLIUS, *De officiis*, (edd.) M. T. GRIFFIN – M. E. ATKINS, Cambridge 1991 (česky *O povinnostech*, přeložil J. Ludvíkovský, Praha 1970)
- CICERO, N. TULLIUS, *De oratore*, (ed.) K. F. KUMANIECKI, Leipzig 1969 (česky *Troje knihy o řečníku*, přeložil J. Voborník, Praha 1915)
- CICERO, M. TULLIUS, *De re publica*, (ed.) K. BÜCHNER, Stuttgart 1979 (česky *O věcech veřejných*, přeložil J. Janoušek, Praha 2009)
- CICERO, M. TULLIUS, *Divinatio in Q. Caecilium, In C. Verrem actio I, In C. Verrem actio II (1)*, (ed.) H. DE LA VILLE DE MIRMONT, Paris 1984 (česky *Řeči proti Verrovi*, přeložil V. Bahník, Praha 1972)
- CICERO, M. TULLIUS, *In Pisonem*, (ed.) N. WATTS, Cambridge – London 1931
- CICERO, M. TULLIUS, *Orationes de lege agraria, Oratio pro C. Rabirio perduellionis reo*, (ed.) V. MAREK, Leipzig 1983
- CICERO, M. TULLIUS, *Pro Marcello oratio*, (ed.) M. RUCH, Paris 1965
- CICERO, M. TULLIUS, *Pro Murena*, (ed.) C. MACDONALD, Bristol 1991
- CICERO, M. TULLIUS, *Tusculanae disputationes*, (ed.) O. GIGON, Düsseldorf – Zürich 1998 (česky *Tuskulské hovory*, přeložil V. Bahník, Praha 1976)
- CIL I² 9 viz *Inscriptiones Latinae liberae rei publicae*, fasc. prior, (ed.) A. DEGRASSI, Firenze 1965², s. 309

- CLAUDIANUS, CLAUDIUS, *De bello Gildonico*, (ed.) E. M. OLE-
CHOWSKA, Leiden 1978
- CLAUDIANUS, CLAUDIUS, *De bello Pollentino sive Gothico*, in: Claudii
Claudiani carmina, (ed.) T. BIRT, Berlin 1892
- CLAUDIANUS, CLAUDIUS, *De consulatu Stilichonis*, (ed.) J. B. HALL,
Leipzig 1985
- CLAUDIANUS, CLAUDIUS, *Panegyricus dictus Honorio Augusto tertium
consuli*, in: Claudii Claudiani carmina, (ed.) T. BIRT, Berlin 1892
- Codex Theodosianus*, (edd.) T. MOMMSEN – P. KRÜGER, Berlin 1954
- COMMODIANUS, *Carmina*, (ed.) B. DOMBART, Wien 1887
- Consularia Constantinopolitana*, in: The Chronicle of Hydatius and the
Consularia Constantinopolitana, (ed.) R. W. BURGESS, Oxford 1993
- CURTIUS, Q. RUFUS, *Historiarum Alexandri Magni Macedonis libri X*,
(ed.) J. C. ROLFE, London – Cambridge (Mass.) 2 sv., London – Cam-
bridge 1971 a 1976 (Mass.) (česky *Dějiny Makedonce Alexandra Velikého
v 10 knihách*, přeložil F. Š. Kott, Praha 1899)
- CYPRIANUS *Epistularium*, (ed.) G. F. DIERCKS, Turnhout 1996
- DIODÓROS, *Bibliothèque historique I*, (edd.) Y. VERNIÈRE –
P. BERTRAC – F. CHAMOIX, Paris 1993; *II*, (ed.) B. ECK,
Paris 2003; *XI*, (ed.) J. HAILLET, Paris 2011; *XVIII*, (edd.)
P. GOUKOWSKY – F. CHAMOIX, Paris 1977; *XX* (ed.) C.
DURVYE, Paris 2018; *XXVII–XXXII*, (ed.) P. GOUKOWSKY, Paris
2012
- DIONYSIOS HALICARNASSENSIS, *Antiquitatum Romanarum quae
supersunt libri*, (ed.) C. JACOBY, Leipzig 1905
- Epitome de caesaribus*, (edd.) F. PICHLMAYR – R. GRÜNDEL, Leipzig
1961
- EURIPIDÉS, *Hekabé*, (ed.) M. TIERNEY, Bristol 1991
- EUSEBIOS Z KAISAREIE, *Die Demonstratio Evangelica*, (ed.) I. A. HEI-
KEL, Leipzig 1913
- EUSEBIOS Z KAISAREIE – RUFINUS TYRANNIUS, *Historia ecclesias-
tica I–II*, (ed.) E. SCHWARTZ, Leipzig 1903 a 1908 (česky EUSEBIUS
PAMPHILI, *Církevní dějiny*, přeložil J. Novák, Praha 1988)
- EUSEBIOS Z KAISAREIE, *Vie de Constantin*, (ed.) F. WINKELMANN,
(introd. et notes) L. PIETRI, (trad.) M.-J. RONDEAU (česky úryvky
O životě zvěčnělého císaře Konstantina, přeložila M. Křížová, Praha 2005)
- EUTROPIUS, *Breviarium ab urbe condita*, (ed.) C. SANTINI, Leip-
zig 1979 (česky *Římské dějiny*, přeložila B. Mouchová, in: Eutropius
a Festus, *Stručné dějiny Říma*, Praha 2008)
- FESTUS, *Breviarium* (ed.) J. W. EADIE, London 1967 (česky *Krátký*

- přehled dějin římského národa*, přeložila B. Mouchová, in: Eutropius a Festus, Stručné dějiny Říma, Praha 2008)
- FLORUS, P. ANNIUS, *Opera quae exstant omnia*, (ed.) L. HAVAS, Debrecen 1997 (česky *Epitoma*, přeložila B. Mouchová, in: Dvojí pohled na římské dějiny, Praha 2013)
- FRONTINUS, S. IULIUS, *Strategemata*, (ed.) R. J. IRELAND, Leipzig 1990 (česky *Válečné lsti*, přeložil V. Marek, in: Antické válečné umění, Praha 1977)
- GALENUS, *Hippocratis De natura hominis*, (edd.) J. MEWALDT – G. HELMREICH – J. WESTENBERGER, Leipzig – Berlin 1914
- GELLIUS, A., *Noctes Atticae*, (ed.) P. K. MARSHALL, Oxford 1990
- GENNADIUS, *De viris illustribus*, (ed.) G. HERDING, Leipzig 1924 (česky *O význačných mužích*, přeložili J. M. Heller – M. C. Putna, in: HIERONYMUS, GENNADIUS, ISIDORUS, Dějiny křesťanského písemnictví, přeložili titíž, úvodní studie M. C. Putna, Praha 2010)
- HÉRODOTOS, *Historiae I–II*, (ed.) H. B. ROSÉN, Leipzig 1987, 1997 (česky *Dějiny*, přeložil J. Šonka, Praha 1972)
- HIPPOLYTOS, *Kommentar zum Buch Daniel*, (ed.) G. N. BONWETSCH, Leipzig 1897
- HIRTIUS, A., *Bellum Gallicum VIII*, (ed.) O. SEEL, Leipzig 1968 (česky *Kniha VIII* přeložil V. Dědina (R. Mertlík), in: C. Iulius Caesar, Válečné paměti, Praha 1972)
- HORATIUS, Q. FLACCUS, *Opera*, (ed.) D. R. SHACKLETON BAILEY, Berlin – New York 2001 (česky *Vavřín a réva*, přeložili R. Mertlík – J. Pokorný, Praha 1972)
- HIERONYMUS, *De viris illustribus*, (ed.) C. BARTHOLD, Mülheim – Mosel 2011 (česky *O význačných mužích*, přeložili J. M. Heller – M. C. Putna, in: HIERONYMUS, GENNADIUS, ISIDORUS, Dějiny křesťanského písemnictví, přeložili titíž, úvodní studie M. C. Putna, Praha 2010)
- HIERONYMUS, *Epistulae I–III*, (ed.) I. HILBERG, Wien 1910–1918 (česky *Výbor z dopisů*, přeložil J. Šubrt, Praha 2006)
- HIERONYMUS, *Chronicon*, (ed.) R. HELM, Berlin 1956
- HYGINUS, *Fabulae*, (ed.) H. J. ROSE, Leyden 1934 (česky *Báje*, přeložila A. Hadravová, in: Sphaera octava: mýty a věda o hvězdách, díl 1, Praha 2013)
- Chronographus anni CCCLIV*, (ed.) T. MOMMSEN, Monumenta Germaniae historica, AA 9, Berlin 1892, 13–192
- INCERTI AUCTORIS, *Liber de viris illustribus urbis Romae*, (edd.) F. PICHLMAYR – R. GRÜNDEL, Leipzig 1961 (česky *Slavné*

- osobnosti města Říma*, přeložila B. Moučková, in: Eutropius a Festus, Stručné dějiny Říma, Praha 2008)
- IODANES, *Romana et Getica*, (ed.) TH. MOMMSEN, Berlin 1882 (česky *Gótské dějiny / Římské dějiny*, přeložil S. Doležal, Praha 2012)
- IOSEPHUS FLAVIUS, *Antiquitates Iudaicae I–IV*, (ed.) S. A. NABER, Berlin 1888–1893
- IOSEPHUS FLAVIUS, *De bello Iudaico I–II*, (ed.) S. A. NABER, Leipzig 1895–1896 (česky *Válka židovská I–II*, přeložili J. Havelka – J. Šonka, Praha 1965)
- IUSTINUS, M. IUNIANUS, *Abrégé des Histoires Philippiques de Trogue Pompée*, (ed. et trad.) M.-P. ARNAUD-LINDET, Corpus scriptorum Latinorum, A Digital Library of Latin Literature (<http://www.forumromanum.org/literature/justin/index.html>, 2003)
- IUSTINUS, M. IUNIANUS, *Epitoma Historiarum Philippicarum Pompei Trogi*, (ed.) O. SEEL, Stuttgart 1985 (česky *Výtah z dějin filippských*, přeložil F. Š. Kott, Praha 1904)
- IUSTINUS, M. IUNIANUS, *Abrégé des Histoires Philippiques de Trogue Pompée I*, (edd.) B. MINEO – G. ZECCHINI, Paris 2016
- JUSTIN, PHILOSOPHER AND MARTYR, *Apologies*, (edd.) D. MINNS – P. PARVIS, Oxford 2009 (česky *Spisy svatých otců apoštolských a Justina mučeníka*, přeložil F. Sušil, Praha 1874)
- IUVENALIS, D. IUNIUS, *Satires*, (edd.) P. DE LABRIOLLE – F. VILLENEUVE, Paris 1996 (česky *Satiry*, přeložil Z. Vysoký, Praha 1972²)
- LACTANTIUS, L. CAELIUS, *De mortibus persecutorum*, (ed.) J. L. CREED, Oxford 1989 (slovensky *O smrti prenasledovateľov*, přeložil E. Jirkal, Nitra 2013, s. 85nn.)
- LACTANTIUS, L. CAELIUS, *Divinae institutiones*, (ed.) S. BRANDT, Vienna 1890
- LACTANTIUS, L. CAELIUS, *Epitome divinarum institutionum*, (edd.) E. HECK – A. WLOSOK, Stuttgart – Leipzig 1994
- LACTANTIUS, L. CAELIUS, *Vom Zorne Gottes*, (edd.) H. KRAFT – A. WLOSOK, Darmstadt 1971 (slovensky *O hneve Božom, Alebo o existencii dobra a zla vo svete*, přeložil T. F. Bajus, Michalovce 2005)
- LIVIUS, T., *Ab Urbe condita I–V*, (ed.) R. M. OGILVIE, Oxford 1965; *VI–X*, (edd.) CH. FLAMSTEAD WALTERS – R. SEYMOUR CONWAY, Oxford 1919; *XXI–XXX*, (ed.) H. A. GÄRTNER, Stuttgart 1968; *XXXI–XXXVIII*, (ed.) J. BRISCOE, Oxford 1973, 1981; *XXXIX–XL*, (edd.) W. WEIS – W. HERAEUS, Leipzig 1908; *XLI–XLV*, (ed.) J. BRISCOE, Stuttgart 1986 (česky *Dějiny*, přeložili P. Kucharský – Č. Vránek – M. Husová, Praha 1971–1979)

- LIVIUS, T., *Ab Urbe condita libri; Livi Periochae*, (ed.) W. WEISSEN-BORN, Berlin 1880 (česky *Periochy z díla T. Livia*, přeložil P. Kucharský, in: Livius, Dějiny VII, Svoboda 1979)
- LUCANUS, M. ANNAEUS, *De bello civili*, (ed.) D. R. SHACKLETON BAILEY, Leipzig 1988 (česky *Farsalské pole*, přeložili J. Nechutová – R. Mertlík, Praha 1976)
- MARCUS AURELIUS, *Ta eis heauton*, (ed.) A. S. L. FARQUHARSON, Oxford 1944 (česky *Hovory k sobě*, přeložil R. Kuthan, Praha 1934 (2011))
- MELA, POMPONIUS, *Chorographie*, (ed.) A. SILBERMAN, Paris 1988
- NEPOS, CORNELIUS, *Vitae*, (ed.) P. K. MARSHALL, Leipzig 1977 (česky *Životopisy slavných vojevůdců* přeložil V. Marek, in: Antické válečné umění, Praha 1977)
- Notitia dignitatum; accedunt Notitia urbis Constantinopolitanae et laterculi prouinciarum*, (ed.) O. SEECK, Berlin 1876
- OBSEQUENS, IULIUS, *Prodigiorum liber*, (ed.) O. ROSSBACH, Leipzig 1910 (česky *Kniha zlověstných znamení*, přeložil P. Kucharský, in: Livius, Dějiny VII, Praha 1979)
- ÓRIGENÉS, *Contra Celsum I–II*, (ed.) M. BORRET, Paris 1967, 1968 (česky *Proti Kelsovi I–II*, přeložil M. Šedina, Praha 2016)
- El Commonitorium de Orosio*, (edd. et tradd.) P. MARTÍNEZ CAVERO – D. BELTRÁN CORBALÁN – R. GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, Faventia 21, 1/1999, s. 65–83
- OROSIUS, PAULUS, *Liber apologeticus contra Pelagianos*, (ed.) K. ZAN-GEMEISTER, Wien 1882
- OVIDIUS, P. NASO, *Fasti*, (edd.) E. H. ALTON – D. E. W. WORMELL – E. COURTNEY, Leipzig 1988 (česky *Kalendář*, přeložil I. Bureš, Praha 1966)
- OVIDIUS, P. NASO, *Metamorphoses*, (ed.) W. S. ANDERSON, Leipzig 1977 (česky *Proměny*, přeložil F. Stiebitz, Praha 1969⁴)
- PAULINUS, *Vita di Ambrogio*, (ed.) M. PELLEGRINO, Roma 1961
- PLINIUS, C. SECUNDUS, *Historia naturalis*, (edd.) R. KÖNIG – J. HOPP – G. WINKLER – W. GLÖCKLER, München – Zürich 1973–2004
- PLINIUS, C. CAECILIUS SECUNDUS, *Epistularum libri novem*, (edd.) M. SCHUSTER – R. HANSLIK, Stuttgart – Leipzig 1958 (česky *Dopisy*, přeložil L. Vidman, Praha 1988)
- PLÚTARCHOS, *Vitae parallelae I–III*, (ed.) K. ZIEGLER, Leipzig 1957–1973 (česky *Životopisy slavných Řeků a Římanů I–II*, přeložili A. Hartmann – R. Mertlík za spolupráce V. Bahníka a dalších, Praha 1967)

- PLÚTARCHOS, *Moralia, Vol. IV: Quaestiones Romanae et alia*, (ed.) F. C. BABBITT, Cambridge 1936 (česky část *O historií*, přeložil P. Oliva, Praha 2015)
- POLYBIOS, *The Histories I–V*, (edd.) W. R. PATON – W. HEINEMANN, London 1976–1980 (česky *Dějiny I–IV*, přeložil P. Oliva, Praha 2008 až 2012)
- POMPEIUS TROGUS, *Fragmenta*, (ed.) O. SEEL, Leipzig 1956
- POMPEIUS TROGUS, *Epitoma Historiarum Philippicarum*, (ed.) M.-P. ARNAUD-LINDET, Paris 2003, in: Bibliotheca Augustana, Bibliotheca latina
- PRUDENTIUS, AURELIUS CLEMENS, *Contre Symmaque*, (ed.) M. LAVARENNE, Paris 1948
- PRUDENTIUS, AURELIUS CLEMENS, *Peristephanon*, (ed.) M. LAVARENNE, Paris 1948
- PSEUDOACRONIS *scholia in Sermones, Epistulas Artemque poeticam*, (ed.) O. KELLER, Leipzig 1904
- QUINTILIANUS, M. FABIUS, *Institution oratoire I–II*, (ed.) J. COUSIN, Paris 1975, 1980 (česky *Žáklady rétoriky*, přeložil V. Bahník, Praha 1985)
- RUTILIUS CLADIUS, NAMATIANUS, *De reditu suo sive iter Gallicum*, (ed.) É. WOLFF, Paris 2007 (česky *Návrat do Gallie /úryvky/*, přeložila D. Svobodová, in: *Sbohem, starý Říme...*, Praha 1983)
- SALLUSTIUS, C. CRISPUS, *De coniuratione Catilinae*, (ed.) A. KURFESS, Leipzig 1954 (česky *Catilinovo spiknutí*, přeložil J. Kalivoda, Praha 1988)
- SALLUSTIUS, C. CRISPUS, *Bellum Iugurthinum* (česky *Válka s Jugurtou*, přeložil J. Kalivoda, Praha 1988)
- Scriptores Historiae Augustae*, (edd.) E. HOHL – CH. SAMBERGER – W. SEYFARTH, Stuttgart 1997 (česky *Portréty světovládců I–II*, přeložili J. Burian – B. Mouchová, Praha 1982)
- SENECA, L. ANNAEUS, *Lettres à Lucilius*, (edd.) F. PRÉCHAC – H. NOBLOT, Paris 1945–1964 (česky *Ž dopisů Senekových*, přeložil B. Ryba, Praha 1987; *Další listy Luciliovi*, přeložil V. Bahník, Praha 1992)
- SENECA, L. ANNAEUS, *De ira libri III; De tranquillitate animi*, in: *Dialogorum libri XII*, (ed.) L. D. REYNOLDS, Oxford 1988 (česky *O hněvu; O duševním klidu*, in: *O duševním klidu*, přeložil V. Bahník, Praha 1999)
- SENECA, L. ANNAEUS, *Naturales quaestiones*, (ed.) T. H. CORCORAN, London – Cambridge (Mass.) 1971
- SERVIUS, MAURUS HONORATUS, *In Vergilii carmina commentarii I–III*, (edd.) G. THILO – H. HAGEN, Leipzig 1881–1902

- SILIUS ITALICUS, TIBERIUS CATIUS ASCONIUS, *Punica I–II*, (ed.) J. L. DUFF, London – Cambridge (Mass.) 1961
- SÓKRATÉS SCHOLASTIKOS, *Historia ecclesiastica*, (ed.) G. CH. HANSEN, Berlin 1995 (česky *Církevní dějiny I–II*, přeložil J. Novák, Praha 1989, 1990)
- SOLINUS, C. JULIUS, *De mirabilibus mundi*, (ed.) T. MOMMSEN, Berlin 1895
- SÓZOMENOS, *Historia ecclesiastica*, (ed.) G. CH. HANSEN, Berlin 1995
- STATIUS, P. PAPINIUS, *Thebais et Achilleis*, (ed.) H. W. GARROD, Oxford 1954
- STRABÓN, *Geographica*, (ed.) S. RADT, Göttingen 2002–2011
- SUETONIUS, C. TRANQUILLUS, *De vita Caesarum libri*, (ed.) M. IHM, Leipzig 1967 (česky *Životopisy dvanácti císařů*, přeložil B. Ryba, Praha 1966)
- SULPICIUS SEVERUS, *Chronicorum libri II*, (ed.) K. HALM, Wien 1866
- SYNCELLUS (SYNKELLOS), G., *Ecloga chronographica*, (ed.) A. A. MOSSHAMER, Leipzig 1984
- TACITUS, P. CORNELIUS, *Ab excessu divi Augusti*, (ed.) E. KÖSTERMANN, Leipzig 1960 (česky *Letopisy*, přeložili A. Minařík – A. Hartmann, Praha 1975)
- TACITUS, P. CORNELIUS, *De origine et situ Germanorum liber*, (ed.) A. ÖNNERFORS, Stuttgart 1983 (česky *Germánie neboli O původu a poloze Germánů*, přeložil V. Bahník, in: *Z dějin císařského Říma*, Praha 1976)
- TACITUS, P. CORNELIUS, *De vita Iulii Agricolae*, (ed.) E. KÖSTERMANN, Leipzig 1957 (česky *Kniha o životě Iulia Agricoly*, přeložil B. Ryba, in: *O cizích osudech*, Praha 1972)
- TACITUS, P. CORNELIUS, *Historiae*, (ed.) E. KÖSTERMANN, Leipzig 1957 (česky *Z dějin císařského Říma*, přeložil A. Minařík – A. Hartmann, Praha 1976)
- TERTULLIANUS, Q. SEPTIMIUS FLORENS, *Adversus Marcionem*, (ed.) C. Morechini, Milano 1971
- TERTULLIANUS, Q. SEPTIMIUS FLORENS, *Apologeticum*, (ed.) E. DEKKERS, in: *Tertullianus, Opera I*, Turnhout 1954 (česky *Obrana křesťanů*, přeložil J. Novák, in: *Čtvrtá patristická čítanka*, Praha 1987)
- TERTULLIANUS, Q. SEPTIMIUS FLORENS, *Le manteau [De pallio]*, (ed.) M. TURCAN, Paris 2007
- TERTULLIANUS, Q. SEPTIMIUS FLORENS, *De spectaculis*, (ed.) E. DEKKERS, in: *Tertullianus, Opera I*, Turnhout 1954 (česky *O hrách*, přeložil P. Kitzler, Praha 2004)

- THÚKYDIDÉS, *Historiae I–II*, (edd.) H. ST. JONES – J. E. POWELL, Oxford 1958, 1956 (česky *Dějiny peloponnéské války*, přeložil V. Bahník, Praha 1977)
- VALERIUS MAXIMUS, *Factorum ac dictorum memorabilium libri IX, I–II*, (ed.) J. BRISCOE, Stuttgart – Leipzig 1998
- VARRO, M. TERENTIUS REATINUS, *De lingua Latina*, (edd.) G. GOETZ – F. SCHÖLL, Leipzig 1910, (česky *De lingua Latina V–VII*, přeložila L. Pultrová, Praha 2015)
- VEGETIUS, FLAVIUS RENATUS, *Epitoma rei militaris*, (ed.) M. D. REEVE, Oxford 2004 (česky *Nárys vojenského umění*, přeložil V. Marek, in: *Antické válečné umění*, Praha 1977)
- VELLEIUS, M. PATERCULUS, *Histoire romaine I–II*, (ed.) J. HELLEGOUARC'H, Paris 1982 (česky *Římské dějiny*, přeložila B. Mouchová, in: *Dvojí pohled na římské dějiny*, Praha 2013)
- VERGILIUS, P. MARO, *Georgica*, (ed.) M. ERREN, Heidelberg 1985, 2003 (česky *Žpěvy rolnické*, přeložil O. Vaňorný Praha 1959; znovu přeložila H. Kurzová, Praha 2016)
- VERGILIUS, P. MARO, *Aeneis*, (ed.) R. A. B. MYNORS, Oxford 1990 (česky *Aeneis*, přeložili O. Vaňorný – R. Mertlík, Praha 1970 a 2011; *Aenéis*, přeložil M. Ctibor, in: *Auriga-ZJKF*, 58, 1/2016, s. 78–98)
- VITRUVIUS, M. POLLIO, *De architectura*, (ed.) L. CHERUBINI, Pisa 1975 (česky *Deset knih o architektuře*, přeložil A. Otoupalík, Praha 1979)
- VULGATA (*Biblia sacra iuxta vulgatam versionem*), Stuttgart 1983³
- XENOFÓN, *Hellenica I–II*, (ed.) C. L. BROWNSON, London – Cambridge (Mass.) 1968 (česky *Řecké dějiny*, přeložil J. Hejnic, Praha 1982)
- XENOFÓN, *Expeditio Cyri*, (edd.) K. HUDE – J. PETERS, Leipzig 1972² (česky *Anabaze*, přeložil J. Šonka, Praha 2004)
- XENOFÓN, *Institutio Cyri*, (edd.) W. GEMOLL – J. PETERS, Leipzig 1968 (česky *O Kýrově vychování*, přeložil V. Bahník, Praha 1970)
- ZÓNARAS, I., *Epitome historiarum*, (ed.) L. A. DINDORF, Leipzig 1865 až 1871
- ZÓSIMOS, *Histoire Nouvelle*, (ed.) F. PASCHOUD, Paris 1971–1989 (česky *Stesky posledního Římana*, přeložil A. Hartman, Praha 1983)